

Tízezer kilométer a hinduk földjén

Egyhónapos indiai tanulmányútról tért haza dr. Horváth János docens, a József Attila Tudományegyetem elméleti-fizikai tanszékének vezetője. Utazásának — melyet az 1964-ben kötött indiai — magyar kulturális egyezmény tett lehetővé — egyik érdekessége tulajdonképpen az, hogy egyáltalán nem kúriózum. A két szegedi egyetemen lassan megszokottá válik a rendszeres külföldjárás. Tudósaink, szakembereink sokféle szívesen látott vendégek, s jóformán alig múlik el szemeszter a szegedi egyetemen, hogy ne fogadnának neves külföldi professzorokat. Az említett kulturális egyezmény alapján jelenleg dr. Széll Tamás, az alkalmazott kémiai tanszék docense élvezi az indiai vendégszeretetét.

Horváth János indiai kapcsolatai azonban régebbi keletűek. 1958-ban járt Szegeden Sir C. V. Raman professzor, Nobel- és Lenin-díjas fizikus, akivel személyes ismeretséget kötött, s ugyancsak állandó levelezésben áll az allahabadi egyetem professzorával, R. S. Mishrával is, a térelméletek neves szakemberével. A Delhi Tudományegyetemről az ötvenes évek végén két ízben küldték el Horváth Jánosnak a doktori feltevések díszszertációját — bírálatra.

A tudományos kutatások — vélekedik Horváth János — manapság — ha csak speciális hadászati vagy műszaki érdekek nem gátolják — jobbára nemzetközi síkon folynak. Egyes témakörök szakemberei, még ha személyesen nem is találkoznak, jól ismerik egymás munkásságát, sőt levelezés, vagy kiadványcsere formájában közvetlen kapcsolatban állnak. Utazásom egyik előzménye volt, hogy több indiai kutató centrummal tartottam kapcsolatot.

A kulturális egyezmény során az elmúlt évben több hazai szakember utazhatott Indiába, mint az utóbbi fél évszázadban összesen.

Horváth János terve az volt, hogy meglátogassa a delhi és az allahabadi egyetemet, illetve Bangaloreban Raman professzor kutatóin-

tézetét. De mikor íróasztalán szétterítette a térképet, s látta, a három város légvonalban körülbelül olyan távol fekszik egymástól, mint Szeged—Varsó—London, bizony még a szerénynek tűnő elképzeléseiben is kételkedni kezdett.

— Aggodalmam azonban feleslegesnek bizonyult. Az indiaiak oly vendégszerető házigazdák voltak, hogy több mint tízezer kilométert utazva tizennégy egyetem fizikusai, matematikusaival ismerkedhettem meg. Előadásokat tartottam, és beható eszmecsere során közös problémáinkról beszélgettünk.

— A szakmai program mellett vendéglátóink híres műemlékeket, néhány természeti érdekességet is mutatnak.

India a napokban ünnepeket. Tizenhét esztendővel ezelőtt hagyták el az utolsó angol csapatok a bombay-i „India Gate”-n át India földjét.

— Aki korábban arra járt, most rá se ismerne erre az országra. A híres indiai kapu mellől jól látható a Tata Intézet atomreaktora.

— E természeti adottságokban gazdag, 480 millió emberrel rendelkező országban egyelőre még egymás mellett látható a szegénység és a gazdagság, maradiság és modernség. A látogató összenyomása mégis optimista a tizenhét éves fejlődés láttán. Gazdasági problémáik ellenére sokat áldoznak szakemberképzésre, oktatási intézményeik és a műszaki színvonal fejlesztésére. Nagyhírű kulturális műemlékeiknél a hatalmas ország legkülönbözőbb helyeiről mindig találni iskolai kirándulócsoportokat, látogatókat, akiknek korábban aligha volt lehetőségük ilyen víkendre. Az új generáció, mely egyaránt merít a nemzeti hagyományokból és a modern tudományokból, s amely máris többé-kevésbé áttörte a kasztrendszer társadalmi béklyóit, a legjobb úton halad, hogy biztos alapokra helyezze országa jövőjét.

Nikolényi István

Párttaghoz méltó felelősséggel

Mindhárman imponálóan fiatalok, magabiztosak, lelkesek. Alig száradt meg a tinta az új párttagsági könyvkülfőn, s máris meg nagyobb komolysággal, akarással láttak munkához. Miről is beszélnek másról, mint arról, aminek szívük mélyéből örülnek: hogyan és miért lettek párttagok, s mennyire érzik a felelősséget, amely rájuk, párttagokra hárul.

Elektroműszerész

Komoly arcú, megfontolt szavú fiatalember Rátvai János, a szegedi textilművek elektroműszerésze. 1957 óta KISZ-tag, s tavaly a IX. pártkongresszus évében lett párttag. Jelenleg az üzem

KISZ-végrehajtóbizottságának is tagja. Rendkívül tervszerűen él, s amihez egyszerű hozzáférést, azt nem hagyja abba, amíg eredményt nem ér el. Így van a szakmájával is. Nagyon szereti és nem is hagyja ott, még akkor sem, ha nagyobb fizetést kínálnak más beosztásban. Pedig sokkal jobban járna, hiszen az 1300—1400 forintos fizetés nem mindig elégíti ki igényeit. Mégsem adja fel, szívósan dolgozik a szövőelőkészítő automatikájának javításán, karbantartásán. Örül, hogy az ő munkáján, figyelmen is múlik, hogy a külföldi gépek zavartalanul működhetnek. Nagy része volt a szövőelőkészítő üzem kongresszusi munkasikerében is.

— Mindig végeztem társadalmi munkát — mondja — most pedig, hogy párttag lettem, a fiatalokkal foglalkozom. Ez nem könnyű dolog, mert „lányos” üzem vagyunk, s az átlagos életkor 24—26 év. A lányok rendkívül érdeklődőek, képezik magukat szakmailag és politikailag is. Sokan részt vesznek az üzemünkbe kihelyezett marxista-leninista esti középiskolai tanfolyamon. En is közéjük tartozom.

Rátvai János a szemináriumokon túl, sokat beszélget a fiatalokkal, a párt IX. kongresszusáról, az új feladatokról, s természetesen az új gazdasági mechanizmusról. Megvitatták például a Szervezeti Szabályzat módosítását is, amely eltörli a

tagjelöltséget. Az a közös vélemény alakult ki, hogy mivel a fiataloknak nagyobb részt a KISZ az ajánlója, nagyobb követelményeket kell támasztani a KISZ-tagok felvételénél is.

Szocialista brigádvezető

Nyílt tekintetű, minden iránt érdeklődő fiatalasszony Tóth Antalné. A Magyar Kábelművek szegedi üzemegységének dolgozója. Mindössze 21 éves, s máris jelentős szaktudással rendelkezik. Komoly mozgalmi tapasztalatai is vannak. Évekig a szakszervezetben és a KISZ-ben dolgozott. Végül is a kongresszus tiszteletére indított munkaversenyben elért jó brigáderedményéért, s lelkes mozgalmi munkájáért a kongresszus évében párttaggá érlelődött.

— Nemcsak a kongresszus idején, de azóta is gyakran beszélgetünk a kongresszus irányelveiről. A mi üzemünkben különösen jól éreztet hatását, mert január első hetében már eltörölték a szombat éjszakai műszakot anélkül, hogy a fizetés kevesebb lett volna.

Nagy szakértelemmel azt is meggyararazza, hogyan vált ez lehetségessé.

— Azelőtt tíz százalék volt az éjszakai pótlék, most 30 százalék lett, s így a szombat éjszakai műszak elhagyásával is megmaradt a fizetésünk. Sokat beszélnek az asszonyok az anyasági segélyről is, amely lehetővé teszi majd, hogy gyermekeik mellett maradhassanak két és fél évig.

Tóth Antalnéra most, mint új párttagra és mint megbízható szakemberre igen komoly munkát bízta. A brigádvezetői posztról átkerült a gyár új üzemrészébe, ahol a majd exportra készülő új gyártmányok előkészítését alakítja ki.

— Nehéz volt a megszokott brigádtól elszakadni, hiszen jobban-rosszban együtt voltunk. De most itt van a munkámra szükség, itt is kell a jó kollektíva, hogy ne legyen fennakadás a munkában, de azon túl is, hogy segítsünk egymásnak munka közben és a munka utáni életben is. Egyébként az új gazdasági mechanizmus megvalósítása érdekében az üzemben műszaki továbbképző tanfolyamot szerveztek, ahol október óta ismerkedünk a feladatokkal.

Esztorgályosból művezető

Árokszállási Kálmán szintén a Magyar Kábelművek szegedi üzemében dolgozik. Igen szerény, csendes fiatalember, szinte úgy kell kihúzni belőle a szót, ha saját érdemeiről érdeklődünk. De ha a munkáról van szó, szinte szárnnyakat kap, olyan lelkesedéssel beszél és cselekszik is. Az üzemben elmondták róla azt is, hogy

mint esztorgályos, elvégezte az esti gimnáziumot, technikus lett, s most a fémműben több mint száz embert irányít. A múlt évben megkapta a Kiváló technikus kitüntetését.

— Nem volt könnyű munkám a gép mellett sem, de most talán még nehezebb. Igyekezem úgy szervezni a munkát, hogy folyamatos legyen az anyagellátás, s a kieső időket ne károsítsam sem a népgazdaságot, sem munkatársaimat — mondja.

S hogy ez mennyire sikerült Árokszállási Kálmán-nak a gyakorlatban is, azt bizonyítja, hogy üzemrésze a kongresszusi versenyben rendkívül jó eredményt ért el, sőt innen került ki az üzem egyik legjobb brigádjára, a November 7. szocialista brigád.

— Amióta párttag lettem, úgy érzem, még nagyobb felelősséggel kell dolgoznom. A párttagság komoly kötelezettséget ró ránk, párttagokra. Munkatársaink figyelik, hogyan állunk helyt, s ha hibázunk, mi párttagok, azt sokkal jobban észreveszik.

A fiatal művezető szintén hallgatója a marxista-leninista esti középiskolának. Előzőleg három évig vezette az időszerű kérdések szemináriumát. Most is szívesen segít, magyaráz. Például legutóbb az új önálló bérezésről, s a minőség munkáról számolt be munkatársainak. Árokszállási Kálmánról a párttagsági könyv nemcsak annyit jelent, hogy havonta kifizesse és átvegye a bélévet, hanem testétől-lelkétől minden porcikájában érzi, sokat kell tenni a IX. pártkongresszus szellemében, hogy az elvekből valóság legyen.

Horuczli Mária

Ötvennyolc kemping

Május elsején, illetve május közepén nyitnak az ország különböző részein a kempingek, s a Magyar Kemping és Karaván Klub már megkezdte az előkészületeket az idényre. Az autós turisták az ország minden részén találhatnak a főútvonalak közelében, jól elérhető helyen, a nemzetközi igényeknek megfelelő kempingeket. A nemzetközinek elismert 58 kemping közül 30 tóparton fekszik, 9 folyó mellett.

Szabadegyetemi előadások

A TIT új szabadegyetemi sorozatot indít a fizika témaköréből, melynek első előadására ma, csütörtökön délután 6 órakor kerül sor a József Attila Tudományegyetem Kísérleti Fizikai Intézetének (Beloianisz tér) előadótermében. A szabadegyetemet dr. Budó Ágoston, Kossuth-díjas egyetemi tanár nyitja meg, majd dr. Szalay László egyetemi tanár, tudományos rektorhelyettes „A hidegfény” címmel tart előadást. Holnap, pénteken délután 4 órakor a Nemzetközi Szabadegyetem keretében Bögsz László, a Magyar Rádió és Televízió külpolitikai munkatársa: A hűtlen szövetséges: Franciaország — De Gaulle önálló külpolitikája címmel tart külpolitikai beszámolót a megvalósítására harmadik emeleti, 311-es termében.

Ugyancsak pénteken délután 6 órakor az Egészségügyi Szabadegyetem sorozatban dr. Nagy László, a tüdőbetegségrendelő intézet igazgatója ismerteti az orvostudomány legújabb eredményeit a tuberkolózis gyógyításában.

Élet az ujjávarázssolt művelődési házban

Még nagyon friss, festékszagú volt a közelmúltban ujjávarázssolt November 7. művelődési otthon nagyereme, mikor az ismeretterjesztő program beköszöntő előadására több mint kétszáz, újonnan beállított párnás szék invitálta belépésre az újszederedieket. Talán a szélesvásznú mozi felszerelése, vagy az újszerűség varázsa okozta, de tény, ez alkalommal kevésnek bizonyult a pénztárhoz kiadott blokkotmög. A terem zsúfolásig megtelt, s ha a levegő még kissé hideg is, a hangulat mindenesetre lelkes volt és biztató: ismeretterjesztő előadást régen hallgattak már ennyien.

A művelődési ház igazgatója, Halmai Béláné elmondta: az Élő világirodalom sorozatban még három előadást tartanak, február 17-én a mai francia líráról, márciusban a modern német irodalomról, áprilisban

pedig az új jugoszláv prózáról — valamennyi alkalommal neves szakemberek meghívásával. A résztvevők számára bibliográfiát állítottak össze a tematikához. Ugyancsak a TIT-tel közösen szerveznek alapfokú házikertész tanfolyamot, Mai gyermek — mai szemmel, A történelem futószalagán címmel sorozatokat, valamint egészségügyi előadásokat.

A nagyeremben sok látogatója volt már a XIX. századi magyar festők reprodukciós tárlatának. A további program szerint a Tábor utcai Képzőművészeti Kör munkájából állítanak ki, később hazánk és barátai országok életét bemutató dokumentumokat, valamint — a technika hónapja keretében — műszaki és mezőgazdasági könyveket.

Már jóval megnyitása előtt birtokba vették az otthont a bélégyűjtők. Kanyó Ferenc tanár 15 tagú lelkes kollektívája — általános és középiskolai diákok — részére módszeres foglalkozásokat tart. Most van alakulófélben a szabárvarrás szakkör. A jövőben társastánc tanfolyamokat indítanak, táncklubot szerveznek, és szombat délutánonként táncos rendezvényeket. Tartalmas együttműködést szeretnének kialakítani a szomszédos Róza Ferenc gimnáziummal és az Ady kollégiummal, ahol már történelmi, földrajzi és művészettörténeti előadásokat is hirdettek. A Fiatalok Irodalmi Színpadá két ízben ad műsort az újszederedieknek. Iró-olvasó találkozókban Fejes Endrét, Santa Ferencet, Juhász Ferencet és Papp Lajost várják.

Az újszederdi lakosság kérésére felszerelt szélesvásznú filmszínház pedig rendszeresen tart vetítéseket vasárnaponként délután 4 és 6, illetve hétfőn délután 6 órakor.

K. Gy.

N. I.

Rossz szomszédság — török átok

Összeférhetetlen lakók, megbüntetett kötekedők

Az egymás közelségében, szomszédságában élő emberek kellemessé, könnyűvé tehetik az együttélést, ha megértőek, segítőkészek egymás iránt. De elviselhetetlenül nehéz lehet a nap minden órája, ha azt perpatvarok, kötekedések, egymással szembeni ellenségeskedések töltik ki. A tanácsok szabálysértési eljárásai között ma is nagy számmal szerepelnek a társadalmi együttélést sértő esetek, bár az utóbbi egy év alatt az ilyen ügyekben is megállapítható a lakóbizottságok tevékenységének pozitív hatása. Galgóczy Dezsőné dr., a szegedi II. kerületi tanács szabálysértési előadója is azt tapasztalta, hogy a lakóbizottságok létrehozása óta azok sok vitás ügyet saját hatáskörükben oldottak meg. A lakóbizottságok közreműködése eredményeként vannak lakókörzetek, amelyekben hosszú hónapok óta nem fordult elő eljárásra okot adó szabálysértés.

Pénzbírság

Máról holnapra azonban nem változnak meg az emberek. Az Óthalom utca 1/b számú épületben éppen a lakóbizottság működését akadályozó magatartása miatt kellett felkérésre vonni T. B.-né. Sokan laktak ebben a házban, s néhány lakó nem megengedett célokra használta a közös vízlefolyót, ezért a lakóbizottság írás-

ban figyelmeztette őket az egészségügyi és higiéniai szabályok betartására. T. B.-né emiatt minősíthetetlen hangon sértegette és megtámadta a lakóbizottsági felelőst, lényegében gátolta a fontos társadalmi szerv munkáját. Felelősségre vonása alkalmával a többi lakók is elítélték megbotránkoztató magatartását, a szabálysértési előadó pedig pénzbírsággal sújtotta.

A részeg fenyegetése

A Bodzafa utca 5. számú házban lakik M. F., aki durva viselkedésével, gyakori részegségében gyakran sérti meg az együttélés elemi szabályait. A közös folyosón tartja motorkerékpárját, mosógépét, egyéb holmijait, s ha ezt valaki szövegá teszi, a legvadabb fenyegetésektől sem riad vissza. M. J.-né lakótársát — aki egyben lakóbizottsági tag is — többször azzal fenyegette meg, hogy borotvával, vagy éles késsel elvágja a nyakát. S amikor a lakóbizottság elnöke, D. A.-né megpróbálta őt jobb belátásra bírni a lakótársakkal való kapcsolat megjavításában, azt is kizavarta a házból és életveszélyesen megfenyegette. Szabálysértési eljárását indítottak ellene, de a tárgyaláson idézés ellenére sem jelent meg. A tanúk vallomásából azonban egyértelműleg meg

lehetett állapítani M. F. szabálysértő magatartását, ezért 400 forint pénzbírsággal sújtották.

Drága bosszantás

A társadalmi együttélés helyes vonásaira és elítélendő megnyilatkozásaira egyaránt jellemző a Tündér utca 4/a számú ház lakóinak esete. Példás megértésben, tisztaságban és rendben élnek itt a lakók, sok mindenben segítenek is egymáson. Özv. T. A.-né kimosta az idős és beteg Cs. házaspár fehérneműit. De a felső lakást használó háztulajdonos, K. A.-né nem beszélő, haragos viszonyt tart fenn a lakók többségével. A kiterített tisztasági ruhát is tönkretette azáltal, hogy a folyosóról szeméttel és maltertörmelékkel söpört rá. Ebből veszekedés, majd szabálysértési eljárás lett. Itt kiderült, hogy K. A.-né a szennyes vizet is a folyosóról szokta az udvarra öntözni, lépten-nyomon keresi az alkalmat lakói bosszantására. Az eljárás során mindez bizonyítást nyert, s K. A.-né 800 forint bírsággal a szabálysértési előadó.

Az ilyen és hasonló esetek elkerülése érdekében közérdek, hogy még több támogatást kapjanak munkájukhoz a lakóbizottságok, amelyek az emberek nevelésében is komoly szerepet tölthetnek be.

K. J.